

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.75/2020/13.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2020. augusztus 11.

Az ügy tárgya: rágalmazás vétsége

Terhelt(ek):

Első fok: Székesfehérvári Járásbíróság, 3.B.660/2015/17., ítélet, tárgyalás, 2017. január 24.

Másodfok: Székesfehérvári Törvényszék, 1.Bf.29/2017/7., ítélet, tárgyalás, 2018. január 25.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rágalmazás vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Székesfehérvári Járásbíróság 3.B.660/2015/17. számú, illetve a Székesfehérvári Törvényszék 1.Bf.29/2017/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 18.000 (tizennyolcezer) forint büntügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Székesfehérvári Járásbíróság a 2017. január 24. napján kihirdetett 3.B.660/2015/17. számú ítéletével a terheltet rágalmazás vétsége [Btk. 226. § (1) bekezdés] miatt megrovásban részesítette. Kötelezte büntügyi költség megfizetésére.
- [2] A Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. január 25. napján meghozott 1.Bf.29/2017/7. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a terhelt cselekményét becsületsértés vétségének [Btk. 227. § (1) bekezdés a) pont] minősítette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

- [3] A jogerős tényállás a következő:
„A terhelt a lépcsőház házbizottsági elnöke. A ház a Lakásfenntartó Szövetkezet fenntartása alá tartozik.
A vádlott 2014. november 2-án saját e-mail címéről a szövetkezet gazdálkodása tárgyú e-mailt küldte, a székesfehérvári lakásszövetkezet jogi osztályának, mint címzettnek:
„Tisztelt Igazgatóság!" megjelölésű e-mailt küldött, amelynek a tartalma az alábbi:
„Azért fordulok önökhöz, mivel egy jó félév utánjárás végén a pénzügytől olyan információkat kaptam, ami számomra egyértelművé tette, hogy a szövetkezet a lépcsőházunk befizetéseit hűtlenül kezeli.
Már második éve, hogy a szövetkezet gazdálkodása címén pénzt vonnak el tőlünk. A 2013-as évben 73.525 ft-ot, míg a mellettünk lévő „iker" lépcsőháztól csak közel a felét. Ezért, felkérem önöket, hogy a szövetkezet könyvvizsgálójával nézessék meg ezt az elszámolást és tegyék a tagság számára elérhetővé, hogy a szövetkezet gazdálkodásával kapcsolatban minden információhoz hozzáférjen. A jelenlegi titkolózás azt a látszatot kelti, hogy önök fedezik azt a jogsértő gazdálkodást, ami most a szövetkezetnél folyik. Ezt az új üzemeltetési kimutatás is alátámasztani látszik, ahol plusz kiadásokat jelenítenek meg, de egyes bevételi források nem mutatkoznak, mint például a vállalkozói bevételek nyeresége. Ez véleményem szerint már csalás. A 2013. év szövetkezeti - gazdálkodása láthatóan olyan mértékben rossz volt, (már a második évben) hogy nem volt elég a kiadások fedezésére a megszokott bevételi forrás, ezért vezették be a szövetkezet gazdálkodása tételt. Ezt még meg is lehetne érteni, mert valahonnan elő kell teremteni a kiadások fedezetét. De, amit nem lehet elfogadni, az az, hogy az igazgatóságnak miért szavaztattak meg 3.000.000 Ft tiszteletdíjat, ha már ilyen rossz eredményt értek el. De a tárgynál maradva. A rossz gazdálkodás eredményeként keletkezett egy X összeg, amit ki kell fizetni.
Akkor ezt az összeget osztani kell az összes lakás négyzetméterével és szorozni az egyes lépcsőházakban található négyzetméterrel. Ez az az összeg, ami négyzetméterre kivetítve arányos teherviselést eredményez a tagság számára. Ebből kifolyólag nálunk mind a két lépcsőháznak ugyanakkora összeggel kell hozzájárulni a kiadáshoz. Mivel ez nem így lett kiszámolva, hanem érthetetlen módon amelyik lépcsőháznak több volt a kiadása (vízdíj, stb.) az kevesebbet fizetett, ez minimum megkérdőjelezi a szakmai hozzáértését a pénzügynek, egy úttal más kérdéseket is felvet. Megfelelő emberek vezetik a szövetkezetet? stb.
Na és mi a helyzet a többi lépcsőháznál? A leírtakért, teljes jogi felelősséggel állok bármilyen fórum elé.
Várom válaszukat.
Üdvözléssel: a terhelt".

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § c) pontjára hivatkozva, mely szerint az Emberi Jogok Európai Bírósága egy korábbi döntésében kimondta, hogy a jogi személynek nincs becsülete, ezért azt megsérteni sem lehet. A Kúria azon ügyben e döntést elfogadva bűncselekmény hiányában mentette fel a terheltet. Kifejtette továbbá, hogy a levelében konkrét felelőst nem nevezett meg és nem tárta a nyilvánosság elé a levél tartalmát, nem követhette el a rágalmozást. A véleménynyilvánítás szabadságával élt, alkotmánybírósági határozatra hivatkozott.
- [5] A magánvádló képviselője észrevételében elsősorban a felülvizsgálati indítvány elutasítását kérte, másodsorban pedig a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet hatályban tartását, mivel álláspontjuk szerint a terhelt a rágalmozás vétségét követte el.
- [6] A terhelt védője észrevételében kifejtette, hogy az ítéletben rögzítettek önmagukban nem alkalmasak a becsület csorbítására, általánosságban megfogalmazva pedig egyes társadalmi

csoportok, szakmák esetében használt kifejezések nem adnak alapot a becsületsértés tényállásának megállapítására. Mindezek alapján a terhelt által előadottak szerint kérte a Kúria döntését.

III.

- [7] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.
- [8] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [9] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szemben jogi - nem ténybeli - okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [10] A terhelt a felmentésre irányuló felülvizsgálati indítványában a Be. 648. § c) pontját jelölte meg, mely alapján a bíróság jogerős ügyszöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye az Alkotmánybíróság, vagy nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jog szerv határozata alapján.
- [11] Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szöló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt (Egyezmény) kihirdetö 1993. évi XXXI. törvény 3. §-ában foglaltak szerint megtörtént az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) illetékességének és joghatóságának elismerése.
- [12] Az Egyezmény 46. cikk 1. bekezdése szerint a szerződö felek vállalják, hogy magukra nézve kötelezőnek tekintik az EJEB végleges ítéletét minden ügyben, amelyben félként szerepelnek.
- [13] Megjegyzi a Kúria, hogy önmagában az EJEB döntése az adott ügyben nem képezi sem a büntetőjogi felelősségre vonás valamely jogi akadályát, sem pedig felmentés, illetve eljárás megszüntetés valamely eljárásjogi jogcímét.
- [14] Az egyezményesértést megállapító EJEB döntés az ügyben olyan jogi tény, ami a jogerős elítélés felülvizsgálatának törvényi oka.
- [15] Jelen esetben azonban erről nincs szó. A terhelt által hivatkozott EJEB döntés, illetve kúriai határozat ugyanis más terhelt, más büntetőügyében hozott korábbi határozat.
- [16] Következésképpen a terhelt felülvizsgálati indítványa ténylegesen a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti felülvizsgálatot célozta, mely alapján felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályának megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.
- [17] A büntetőjogi felelősség alapkérdése a tényállásszerűség.
- [18] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügyszöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.
- [19] Aki valaki más előtt becsület csorbítására alkalmas tényt állít, híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, elköveti a rágalmozás bűncselekményét, míg aki ezen kívül mással szemben a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízgatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben (vagy nagy nyilvánosság előtt) a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, becsületsértést követ el.
- [20] Az alapügyben eljáró első- és másodfokú bíróság azonos módon értékelte a terhelt cselekményét, azaz az általa közöltek tényállítást tartalmaztak. Eltérés csupán abból adódott, hogy a másodfokú bíróság megállapította, hogy a tényállítás nem más előtt történt (harmadik személy), hanem az adott sértett jogi személy előtt, ekként a cselekmény helyes minősítése becsületsértés vétsége. Ezzel a Kúria egyetértett.
- [21] Ekként tényállítás, ha az adott közlés alapjául meghatározott, egyedileg elhatárolt, objektív valósága szempontjából megvizsgálható esemény, történés szolgál. Azaz amennyiben az állítás igazságtartalma legalább részben ellenőrizhető, igazolható, akkor tényállításról van szó.
- [22] Az értékítélet ezzel szemben általánosító, leegyszerűsítő, igazságtartalma nem ellenőrizhető és nem igazolható.
- [23] Következésképpen az elektronikus levél azon része, melyben a lakásszövetkezetet hűtlen kezeléssel és csalással vádolta meg, nyilvánvalóan tényállítás és nem értékítélet.
- [24] A tényállításnak a becsület csorbítására alkalmasnak kell lennie. Ezen ismerv nem a sértett

szubjektív becsületérzetéhez kötött, hanem a társadalomban kialakult általános megítélés, az általános erkölcsi és közfelfogás figyelembevételével eldöntendő kérdés, hogy a tényállítás alkalmas-e a becsület csorbítására.

- [25] A következetes bírói gyakorlat szerint általában alkalmas a becsület csorbítására az olyan tény állítása, híresztelése, amelynek valósága esetén büntető-, szabálysértési vagy fegyelmi eljárás megindítása alapjául szolgálhat a sértett ellen, vagy ha a tényállítás a sértett társadalmi megbecsülésének elvesztését, csökkenését vagy emberi méltóságának sérelmét eredményezheti.
- [26] Az elektronikus levélben szereplő, a sértett jogi személyre vonatkozó tényállítások alkalmasak a becsület csorbítására. A lefolytatott bizonyítás, illetve valóságbizonyítás alapján pedig a közlések nem bizonyultak valóságnak.
- [27] Következésképpen a terheltnek a véleménynyilvánítás szabadságára történő hivatkozása jelen esetben nem helytálló. Különbség van ugyanis az alkotmányos védelem szempontjából az értékítéletek és a tényállítások között. A véleménynyilvánítás szabadsága nem olyan feltétlen a tényállítások tekintetében, mint az értékítéletek esetében. A véleménynyilvánítás szabadsága ugyanis nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a megnyilvánuló személy tudatában van a közlése valótlanosságának, vagy adott esetben elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. A szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható.
- [28] Ezzel szemben az eljáró bíróságok megállapították, hogy a terhelt a jogait visszaélészerűen gyakorolta.
- [29] A terhelt indítványában hivatkozott arra, hogy jogi személy sérelmére becsületsértés nem követhető el, az általa hivatkozott EJEK döntésnek is ez a tartalma.
- [30] A Be. 50. §-a szerint sértett az a természetes vagy nem természetes személy, akinek vagy amelynek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény közvetlenül sértette vagy veszélyeztette.
- [31] A becsületvédelem jogi eszközein belül a büntetőjogi védelmet a rágalmozás, a becsületsértés és a kegyeletsértés törvényi tényállásai biztosítják.
- [32] Bár ezek az emberi méltóság elleni bűncselekmények között szerepelnek, a magyar büntetőítélkezésben a becsület védelméről szóló 1914. évi XLI. törvénycikk megalkotása óta töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a társadalom kedvező értékítéletét, megbecsülését csorbító cselekményekkel szemben a büntetőjogi védelem nem csak a természetes személyeket illeti meg, hanem a jogi személyeket, valamint a kollektív társadalmi kötelezettségekkel rendelkező személyösszességeket is.
- [33] Ekként, ha a becsületsértő kifejezés vagy tényállítás nem az emberi méltóságot, hanem a társadalmi megbecsülést sérti, a becsületsértés vagy rágalmozás sértettjeként nem csak a természetes személy, hanem a jogi személy is jogosult a magánindítvány előterjesztésére.
- [34] Mindemellett rámutat a Kúria, hogy a terhelt által hivatkozott EJEK döntés esetében az ügy tárgya nem becsületsértő tényállítás, hanem értékítélet volt. Az adott ügyben az EJEK az Egyezmény 10. cikkének megsértését állapította meg, mely szerint „1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon túl, és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. Ez a cikk nem akadályozza, hogy az államok a rádió, a televízió vagy mozgóképek gazdasági társaságok működését engedélyezéshez kössék. 2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a

közegészség vagy az erkölcs védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából."

- [35] A hivatkozott EJEB döntés kifejezetten azon ügyben sérelmezett értéktételre és azzal kapcsolatosan a véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozott.
- [36] Az pedig a magyar bírói gyakorlat szerint is egyértelmű, hogy emberi méltósága csak természetes személynek lehet, azonban a társadalom kedvező értéktételére, megbecsülésére a jogi személyek is igényt tarthatnak.
- [37] Az EJEB más döntésében pedig azt is leszögezte, hogy nem az a feladata, hogy a hazai joghatóságok helyébe lépjen, elsődlegesen a nemzeti hatóságokra, nevezetesen a bíróságokra tartozik a hazai jogszabályok értelmezési problémáinak megoldása.
- [38] Ekként a bíróság helyesen minősítette a cselekményt és a terhelt bűnösségének megállapítása, valamint az alkalmazott intézkedés törvényes.
- [39] Fentiekre tekintettel a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatokat hatályában fenntartotta, a bűnügyi költség viseléséről pedig a Be. 664. § (1) bekezdés záró fordulata szerint rendelkezett.

IV.

- [40] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [41] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2020. augusztus 11.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző